

Vergaderjaar 2020–2021

32 847

Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 760

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2021

Met deze brief geef ik invulling aan mijn toezegging om uw Kamer vóór de zomer te informeren over bewonerstevredenheid in de proeftuinen. Dit op basis van de aangenomen moties van het lid Beckerman¹ en van de leden Beckerman en Koerhuis².

Bijgaand zend ik u het onderzoeksrapport over de eerste meting van bewonerstevredenheid onder zeven proeftuinen³.

Ik hecht eraan te benadrukken dat de resultaten gezien moeten worden in het licht van de doelstelling van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), namelijk om te leren op welke wijze de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald. Hierbij is het opdoen van leerervaringen over het goed betrekken van de bewoners en het verkrijgen van draagvlak een essentieel onderdeel. Het regelmatig meten van de bewonerstevredenheid past daar goed in. Op basis hiervan wordt een beeld verkregen hoe het ermee staat in de betrokken proeftuinen, wat goed gaat en wat niet en waar verbeteringen noodzakelijk zijn.

In deze brief ga ik nader in op de resultaten op hoofdlijnen en hoe de resultaten worden benut voor het verder verbeteren van de aanpak in de proeftuinen en erbuiten. Tot slot geef ik aan op welke wijze de uitvraag van de derde ronde proeftuinen wordt aangescherpt op het gebied van het betrekken van bewoners en het creëren van draagvlak.

¹ Kamerstuk 32 813, nr. 472

² Kamerstuk 32 813, nr. 704

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Resultaten op hoofdlijnen

Uit het onderzoek blijkt dat 9 op de 10 mensen weet wat het aardgasvrij maken van woningen in Nederland inhoudt. De houding ten aanzien van het aardgasvrij maken van woningen is overwegend positief. Onder de bewoners die hebben meegedaan met het onderzoek, is er veelal de bereidheid om mee te doen aan het aardgasvrij maken van woonwijken en heeft een grote groep mensen de overtuiging dat ieder daarin zelf een wezenlijke rol heeft.

Ondanks deze overwegend positieve houding van bewoners om mee te gaan in de opgave voor een aardgasvrije wijk, blijkt uit het onderzoek dat bewoners ook zorgen hebben over de aanpak. Bijvoorbeeld over de betrouwbaarheid van de technieken, keuzevrijheid en de betaalbaarheid. Naarmate er meer mogelijkheden zijn voor actieve participatie van bewoners, zijn mensen meer tevreden. Proeftuinwijken met een bewonersinitiatief scoren significant beter op tevredenheid.

De tevredenheid van bewoners laat verschillende groepen zien. De meerderheid (59%) van de bewoners geeft een cijfer tussen de 5 en de 8, afhankelijk van verschillende factoren waarvan de belangrijkste de participatiemogelijkheden en de voortgang van de proeftuinen zijn. Er is ook een significante groep negatief: 15% geeft een zeer laag cijfer. Deze groep ziet bijvoorbeeld niet het nut of de noodzaak van het verduurzamen van de woning en de wijk. Er is ook een groep van 8% die de proeftuinaanpak een zeer hoog cijfer geeft. Naarmate mensen positiever staan ten opzichte van de opgave om woningen van het aardgas af te halen, scoren mensen de aanpak van de gemeente ook positiever.

Vervolg onderzoek

Dit onderzoek geeft waardevolle inzichten over wat bewoners belangrijk vinden, hoe ze betrokken willen worden en waar extra aandacht voor nodig is. Deze lessen worden breed gedeeld met alle proeftuinen en andere gemeenten.

De onderzochte gemeenten hebben veelal hun aanpak al aangepast op basis van de onderzoeksresultaten. Zij gaan frequenter communiceren, meer kleinschalige participatie organiseren, meer in partnerschap werken, meer het gesprek zoeken met de ontevreden bewoners en bewoners die niet eerder in beeld waren, om manieren zoeken om aan hun zorgen tegemoet te komen. De gemeenten zien het onderzoek als een eerste meting en willen het onderzoek graag herhalen.

Ik deel de mening van de gemeenten en zal deze methode onderdeel maken van de lerende aanpak van alle proeftuinen. In samenspraak met de proeftuinen zal de bewonerstevredenheid gemeten worden en herhaald in de tijd zodat periodiek verbeteringen in het participatieproces kunnen worden doorgevoerd. Ik zal uw Kamer ook jaarlijks via de voortgangsrapportage van het PAW over de resultaten informeren.

Derde ronde proeftuinen

De concept uitvraag van de derde ronde proeftuinen heb ik uw Kamer reeds toegestuurd⁴. Ik heb hierna de aanvraag verder aangescherpt, conform het dictum van de motie Beckerman/Koerhuis. Gemeenten die een aanvraag willen indienen moeten aangeven hoe zij borgen dat de aanpak mag rekenen op draagvlak bij en betrokkenheid van bewoners. Ook is toegevoegd dat zij aangeven hoe zij de betaalbaarheid voor alle

⁴ Kamerstuk 32 847, nr. 746

bewoners en in het bijzonder voor huishoudens zonder of met beperkte financiële draagkracht borgen.

De uitvraag voor de derde ronde en de bovengenoemde aanscherping zal ik nadrukkelijk onder de aandacht brengen van gemeenten die van plan zijn een aanvraag in te dienen. Tevens zullen deze aspecten een belangrijk onderdeel zijn bij de selectie van de proeftuinen door de Adviescommissie aardgasvrije wijken.

Met het zenden van deze brief, het aanbieden van het onderzoek naar bewonerstevredenheid en het aanscherpen van de uitvraag van de derde ronde heb ik invulling gegeven aan de motie Beckerman/Koerhuis.

Vanaf 2 juli 2021 zal ik de derde ronde proeftuinen openstellen. Vanaf die datum tot en met 1 november 2021 kunnen gemeenten aanvragen indienen voor een rijksbijdrage voor een proeftuin aardgasvrije wijken.

De selectie van de proeftuinen zal begin 2022 kunnen plaatsvinden, hierover zal ik uw Kamer informeren. Ook zal ik de geselecteerde aanvragen, inclusief documenten zoals de businesscases en de motiveringen van de selectie van deze proeftuinen, zoals opgesteld door de Adviescommissie aardgasvrije wijken, aan uw Kamer doen toekomen. De gehonoreerde aanvragen zal ik openbaar maken.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren